

Передплата

на «РУСЛАНА» вносити:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Посилковим чеком по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш: а не возьмем милости і віри не возьмем,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових поэмів М. Шапкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділі і руских свят о год. 6-й пополудни.

Реданція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперніка. — Експедиція місцева в Агенції Ляндовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Режлямації неопечатані вільні від порта. — Оголошення звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесення по 15 кр. від стрічки.

Вступні переговори.

Дня 26 с. м. мають відбути ся у Відні вступні переговори поміж чеськими і німецькими мужами довірія, на котрі міністер-президент гр. Бадені розіслав записки, о чім ми вже давнійше подали вісти. Подано також шість тем, над котрими мають вести сі переговори, але о тих темах не можна видати певного суду, позаяк відомі лише заголовки сих законопроектів, а про зміст або подробиці їх не знаємо майже нічого певного. В теперішній хвили розходить ся отже лише о те, чи чеські і німецькі мужи довірія приймуть записки правительства і являть ся до переговорів, чи просто відклонять записки. По віденських пунктаціях, що причинили ся до упадку старочехів, не мали молодочехи великої охоти до таких переговорів з правительством, бо та метода політична стала у них вельми непопулярною, а радикальним елементом дає добре оружје в руки против них. Однакж в так поважній справі мусіли молодочехи великий принцип поставити понад партійні сумніви. Тимто молодочехи і консервативна посілість чеська заявила правительству свою готовість до переговорів, лишаючи собі свободну руку зайняти опісля відповідне становище супроти проектів правительства.

Се до певного ступня саможертва з боку чеських мужів довірія, засідати до переговорів з мужами довірія тих, що накликають всю Германію против їх природних прав. Однак одвічальність перед історією і грядущими поколіннями наказує їм відсунути на бік всі ті сумніви, а причинити ся до справи, котра могла би довести до внутрішнього миру в краю. Молодочехи задля того заявили свою готовість до переговорів, а мужами довірія з їх боку вибрані: др. Герольд, др. Кайцль, др. Пацак, др. Подліппи, др. Греґр і Кароль Адамець.

Зовсім иньше становище заняли Німці

супроти сеї справи. Вся їх праса рішучо виступає против переговорів і то ліберальні органи завзятійше як національні, майже обидливо кидають ся на все та взивають свої партії, щоби непохитно витривали при постановах хебского віча і зложеній там присязі. Шенерерівський орган головний лише ляконічно комендирує: перед скасуванням мовних розпоряджень і уступленем правительства нема ніяких переговорів. Нарада ліберально- і національно-німецької партії мала відбути ся нині (в понеділок) в Празі а дивним случаем сю нараду попередило шенерерівське віче в Аш. Що до наради партії, то не можна мати по завязаних статях ліберальної і національної преси ніяких сумнівів, що ухвала на сій нараді западе відповідно паролі виданій прасою. Єсть вправді часть сторонництва німецько-ліберального, що з тим всім не згоджує ся, але чи буде та частина мати відвагу заняти иньше становище? Ще-ж дуже недавно «N. fr. Presse», подаючи вість про угодіві законопроекти правительства, дивним дивом була вельми злагідніла супротив правительства а тепер зачала знов таке грізне становище. Єсть там частина сторонництва, котра дорогою «Berliner Tageblatt-u» була би вдоволена ся хвиликом лише систованем мовних розпоряджень. Однак дуже сумніваємо ся, чи та частина здобуде ся на тільки відвагу, щоби висказати явно і заняти незалежне становище від головного команданта з Розенау. Та ж найменше відклонене від його приказів викликувало анатемі. Сего досвідчив проф. Пфферше, що важив ся порушити в прасі справу мовного закона, проф. Фурніє, котрий брав участь лише в угодіві диспуті, др. Шікер, що не був за безумовним виключенем з касина всіх трохи иньше думаючих, навіть старий, завзятий борець др. Функе ледво не підпав анатемі.

Так отже всі німецько-поступові і національні елементи стоять під кнотом Шенерера і наколиб на хвилю важили ся по-

казати ся уступчивими, потратилиб свій «національний стан посідання» себ то мандати, що з ласки Шенерера остали ще при них.

Вірноконституційна шляхта німецька в Чехах, хоч також тремтить перед Шенерером, однак заявила устами гр. Освальда Туна, що возьме участь в переговорах. Буде се може лише більше конвенціональна як фактична участь.

Серед таких обставин має гр. Бадені робити «остатню пробу», котра мимо готовости з чеського боку не може довести до ніякого успіху. А щож дальше? Чи ж правительство мало би відтак піддати ся факційности одного сторонництва, що стоїть в меншості супроти иньших? Чи сей оден чинник в державі мав би бути рішучий супроти всіх иньших? Гр. Бадені повинен і мусить витягнути далекосяглі конвенції з факційної опозиції, командованої Шенерером. Доля і будуччина Австрії вимагає рішучої переміни у внутрішнім єї устрою.

З Буковинської Руси.

(Дальше).

А що-ж сказати про проф. дра Франка? Се Німець з роду, всі школи покінчив по німецьки, а по руски говорив в своїм житю хіба тільки з служницями, — а може і тільки ні. І відки-ж він може вміти по руски? Як же-ж він може учити по руски?! Се вже крайна безсовістність кр. ради шкільної, коли она так страшно кривдить руских дітей. Ми лише не розуміємо, чому проф. Франк не відказав ся тої честі, вчити рускі діти по руски, коли він по руски не вміє навіть тільки, кілька пр. рішівський гімназіаст по німецьки! Відки-ж у него взяла ся та відвага?

Дальше каже плян науки для тої славетної «рускої» паралельки, що німецьку мову і географію буде викладати ся по німецьки; коли-б однак діти потребували пояснення по руски, то має їм професор пояснити по руски. А знаєте,

8

Відлюдок.

Оповіданє Ю. Варчина.

(Конєць.)

В комнаті стало тихо. Хорий лежав спокійно а по хвилі відозвав ся:

— Давно я в ліжку?
— Від полудня! сказала Марія.
— Хто був коло мене?

— Лікар сидів до другої години а третій був знов коло вас.

Дівчина замовкла і вскорі подала в друге ліки. Она перервала нарочно розмову, бо бояла ся, що розмовою лише погіршить стан его здоровля.

Тук мовчав а по хвилі спитав:

— Ти ходила обідати?
— Я не голодна! відповіла Марія.
— Так ти не виходила з комнати?

— Ні! Лікар казав мені вас пильнувати — сказала сирота і схилилась до Тука, щоби поправити постіль.

Тук велів прикликати сторожа і післав по

вечеру. Сирота казала, що не привикла їсти вечері, на що Тук відповів:

— Вірю тобі, дитино... а слези покотились з его очей.

Ще раз прийшов лікар а побачивши, що живчик у хорого ударає сильнійше, приписав їду і поки-що заборонив підносити ся з постелі.

Третього чи четвертого дня хотів Тук перейти ся по комнаті, та сили відмовили. Він ляг на постіль і почав розпитувати Марию про єї житє. Марія сперечала ся, не хотіла розказувати, колиж побачила, що хорий нетерпеливий ся, почала оповідати про свою тяжку минувшість, про свої злидні. Хорий слухав з увагою і задумував ся. Слабість держала ся Тука уперто вже цілий тиждень. Марія не відступала его ні в день ні в ночи.

Одної днини спитав Тук Марию:

— Дитино! що думаєш дальше робити?

Сирота не зрозуміла сего питання і здвигла раменами.

— Я питаю тебе, говорив він, що будеш робити, як...

— Як проженете мене?

Тукови стало жаль: Не суди мене так, Ма-

риш... Доки я жию, маєш у мене спокійний кутик. Але як би я помер?...

— Дівчина поглянула на него сумно і промовила:

— Ні! се не може бути, ви будете жити...

В тій хвилі війшов лікар і перервав дальшу розмову. Тук велів Марії вийти з комнати і промовив до лікаря:

— Прошу вас, пане, скажіть мені, який стан мого здоровля?

— Небезпеки нема! відповів лікар.

— Не таїть, пане, перед мною! я знаю, що лікар хорому правди не скаже. Але видите, я смерти не бою ся, скажіть вітверто, мені на тім дуже залежить...

Лікар, що радше міг сподівати ся смерти недужого, як виздоровлення, відповів:

— Алеж повірте мені, що небезпечність не грозить ніяка... Вам певно залежить на тім, щоби розпорядити своїм майном... се може зробити кождий навіть здоровий чоловік...

Лікар сказав за багато і хотів ще щось промовити, та Тук перебив:

— Дякую вам, пане. Ви мені сказали правду. Я сам чую, що сили опускають мене чим раз більше...

хто вчить географію? Проф. Преліч. Він як вам вимовить руске слово, то муриш з Африки так само вимовить его; о рускій мові не має поняття, ані в зуб єї не вміє, але проте має — пояснити по руски! Ми не потребуємо розказувати, які чудовища виходили при науці і як повага професора притім тратила незвичайно багато, коли ученики мусіли кожної години з него сьміяти ся.

Додаймо, що в тій «рускій» паралельці дисциплінарні приписи голошено і видруковано лише по німецьки; що навіть сьвідомства лише німецькі — то й маємо повний образ тої «рускої» паралельки! З жалю приходить ся хіба засьміяти. Кілько то мук мусіли рускі діти перетерпіти, поки скінчили таку «руску» паралельку, а все таки на 43 учеників перепали лише 7, шість мають поправку з одного предмету, а 30 мають добрий поступ, з них вісім з відзначенням! Чи потрібно ще ліпшого сьвідомства для здібностей і пильності руских дітей?

З новим шкільним роком буде отворена друга кляса «рускої» паралельки. Заразом іменовано професором при тій гімназії професора Кобилянського з Коломиї, котрий здобув собі тамже практику в науці рускою мовою, тож маємо надію, що тепер проф. Тірона візьмуть собі Німці, до німецьких кляс, а Русинам дадуть проф. Кобилянського. Чи оно так буде, не знаємо тепер сказати, але того вимагала би справедливість і совість.

До вступного іспиту до першої кляси «рускої» паралельки зголосило ся сего року перед фєрїями 23 учеників; з них здали 15. Дочисливши до тих 7, що перепали минушого року, то вже тепер мали-б ми 22 учеників в I. клясі. Безперечно зголосить ся по фєрїях далеко більше число учеників до вступного іспиту, так що і сего року в I. клясі будемо мати около 50 учеників. Се при ворожій агітації було би досить велике число, бо в Чернівцях заложено при т. зв. православній школі приготівляючий курс до — німецької гімназії! Так школа, котру удержує спільний Русинам і Волохам прав. релігійний фонд, стає перепоною для рускої гімназії; замість допомогти руским дітям до вступу в руску гімназію, та школа приготівляє їх до німецької гімназії. А сьвітла консисторія черновецька тихісенько приглядає ся тому і не спинає тої ворожої Русинам роботи...

В черновецькій висшій гімназії було минушого року 82 Русинів. Коли зважити, що в першій клясі були задля «рускої» паралельки лише 3 Русини, то згадане число представляє ся досить поважно. — В радовецькій і сучавській гімназії нема що про Русинів говорити, бо там не вчать навіть рускої мови яко предмету; там рускі діти цілком віддані германізації.

Тим ми закінчили наш огляд руского шкільництва на Буковині. Вкортці оно представляє ся так: брак рускої народної школи в Чернівцях і вороже становище кр. ради шкільної; зрештою поступає руске народне шкільництво в краю

скорим ходом наперед; в «рускій» паралельці воює русинам система.

Супротив того стоять заходи Русинів-народовців: 1) щоб хоч з 1897/8 р. отворено руску народну школу в Чернівцях; справу доходить ся у висших інстанціях; а 2) заходи около зміни наукового пляну в «рускій» паралельці. Як скінчать ся ті старання народовців, не беремо ся вичувати, однак не тратимо надії, бо по нашій стороні справедливість, а витревалости в додержуваню свого доброго права народовцям не бракує ніколи, бо їм присьвічують яко гасло слова Шевченка:

«Боріте ся, — поборете!
Вам Бог помагає;
За вас сила, за вас воля
І правда сьвятая».

Дальше буде.

Д О П И С Ь.

З Брідчини.

(Занебане в пресі руского повіта брідського; діяльність консолідаторів, духовних і сьвітських в радї повітової і в житю публичнім. Консолідація за кулісами).

Треба знати, що в нас консолідація єсть — і то не аби яка будь. Патріотів правдивих нам не брак, а маємо таких, що і в цілій Галичині ніхто не знайде.

Суть в нас такі, що для рускої справи являють ся як найточнійше кожного разу перед виборами, менше більше що два роки. Тоді они імпонують, дають ся вибрати на председателів зборів; сидячи на гарнім сідалищі дають ся всім видіти; (за нічо в сьвітї не станув би ніякий з них межі Іванами) і від часу до часу промовляють на зборах до людей, але не кажуть ані слова людям про се, що Митр. Консисторія мусила дати їм нагану за се, що в переписці з властями уживають польської мови. І дійсно: се факт! Хіба ніякий деканат не похвалить ся таким еґземплярком, як брідський. Вже малисьмо спокій з письмами до властей: всі дали слово і на письмі, що будуть писати лиш по руски — от, а той декан, — бодай же его Бог милував, нарушив солідарність, та і прочитав на соборчику таку гідку нагану, що Барвінцуки аж по самі білка засоромились, коли на них почала ціла консолідація глядіти як на виродних ренегатів; аж тут був! Декан на кінці виявив імена чесних патріотів, вручаючи до їх чесних рук сей диплом на консолідаційного Русина.

Є і інші патріоти, також духовні. Один з них як раз в день самих виборів до курії V. подибав ся таки в Торговлі з Барвінцуком, та ну же его ганьбити за агітації в користь Барвінського: — І ви сьмієте ще і слово промовити за тим... за тим... котрого цілий нарід руский днес проклинає?! І ви сьмієте йти против волі народа, против ухвали Народної Ради та центрального комітету, котрий его відкинув? Так горячив ся отець-консолідатор і рівночасно зажадав-

ши пера, вписав на своїй картці до голосованя імя польского дідича: Вл. Гнєвоша. Видко, що того пана також затвердив центральний комітет враз з Народною Радою, Дідицьким і волею народа; а др. Олійник...? ну! упав голосами самих консолідаційників, котрі на високи публично вписували імя Поляка против кандидата Русина, затвердженого всіми через консолідаційників узнаними повагами.

Се не лиш духовні так роблять, бо бачите тим духовним багато вибачає ся. Они змушені тими презентами як не для себе то, для сина, для зятя... от...!

Але і інші люди, на становищі вповні незалежним, могуті, навіть на патріотизмі зробити інтерес — рівно чесно поступають. Маємо адвоката краєвого — члена централізму руского, отжеж Русина.

Булисьмо сьвідками слідуєчої розмови в канцелярії того господина: Пане Меценас! чи вже готова моя скарга? — Так єсть, готова! — Пропшу мені показати! — Меценас отвиріає двері до другої комнати і кричить: — Покажіть мені се руске поданє! На се відзиває ся прибувший: як то, пане дре! Як ви скажете: подайте руске поданє, то вже всі знають, що се моє?! Хібаж у вас лиш єдиним єдиним таке поданє руске. Таж ви Русин і ведете справи виключно селянам, помежи котрими Поляків нема.

Меценас неохотно але спаленівши відкажує:

— А а а! бо ніхто не жадає, щоб я по руски вносив їх справи. — Дальше вже не чути було, бо сьвідок плюнув в плювачку і вийшов з канцелярії руского консолідаційного адвоката — члена центрального руского комітету і також кандидата на посла і до ради повітової.

Ну! се ось такі патріоти в Брідчині. Консолідація не перепинає їм писати до п. Барвінського суплїки о різні інстанційки, не перешкаджає їм писати по польски до властей — се-б то лиш в декотрих справах, як повідають для докладнійшого виясненя річи або для скоршого успіху (особливо коли іде о запомогу), не перешкаджає кидати в рускі сьвята своєї церкви і їхати з службою Божою на відпусту до Милїа на або бути еталіми сотрудниками синів сьв. Домініка в Підкамінію, натомість наказує їм консолідація: осьмішати Є. Е. Кардинала, писати на Него і на Барвінцуків мальовані памфлети по Страхопудах, називати найповажнійших людей і найревнійших сьвященників найогиднійшими назвами, обкидати болотом і громиами Барвінцуків, а коли се не чіпає ся їх, то ще і лякати їх карами Божими. Ось реальна праця наших консолідаторів.

Річи важні, для Руси жизненні, се річ підрядна — байдужна, але вся сила: гузя! на «Союз» і всіх, що могут бути обняті тим словом. — От я хотів лише де що, ато зробила ся політика. Та вибачте, бо і я Русин, а яко такий мислить, робить тай пише про політику. Хоч і

Лікар сидів неспокійний, хотів перечити, але хорий продовжав:

— За день, два дни зі мною скінчить ся... тож маю до вас одну просьбу. Потрудіть ся ласкаво до мого президента і просіть, щоби конче нині прибув до мене, бо маю до него дуже важне діло...

Лікар завірював ще раз хорого, що стан его здоровля добрий а вкінці прирік, що жаданє хорого сєйчас сповнить.

Над вечером прийшов президент. Звиняв ся на вступі, що не відвідав доси хорого...

Тук просив его сідати і промовив:

— Пане президенте! хвилі мого життя почислені. Перед смертю маю до вас одну просьбу... Не говоріть, що я буду здоров... я знаю найліпше, що мені довго не жити... говорив дальше Тук, коли президент потішав хорого.

Президент стиснув руку Тука і промовив:

— Пропшу говоріть! Я все сповню, що лише забажаєте!...

Тук помовчав хвилю, а вкінці сказав:

Я не маю родини власної; дальша родина забула про мене. Для того я хочу мати родину бодай в послідній хвилі життя... я хочу ожени-ти ся?...

— Ви? женити ся?... з ким?

— Так, пане президенте! я, що не довго стану перед суд Божий, хочу ожени-ти ся... А з ким?... ви цікаві?... от перед хвилею була тут моя суджена... та бідна каліка! Мені треба з нею шлюбу, шлюбу-законного і то зараз, доки душа держить ся тіла... А вас пропшу на свата і сьвідка. Чи зробите мені се?

Тук замовк, дожидаючи відповіди а коли гість сидів задуманий і шукав причини того дивного рішеня, Тук почав дальше:

— Я знаю, що ви сповните мою просьбу і тому просив я вас до себе. До завтра постараете ся о всі диспензи для мене а коло полудня потрудите ся до мене на сьвідка...

— Алеж чому завтра? ви подумаете... сказав президент.

— Пождіть терпеливо; я вам все розкажу... все будете знати а потім осудите.

І довго-довго тривала розмова поміж двома старцями. Пізно розпрацали ся они. Президент промовив на прощанє:

— Хочете обезпечити сироту... Бог нагородить Вас за ваше серце!.. я сповню все, що належить до мене.

IX.

Тук спав в ночи дуже добре. Досьвіта післав він по сьвященника, щоби приготівитись на дві дороги: під вінець і на дорогу смерти.

В полудне прийшов президент з лікарем. В недовзі прибув сьвященник. Коло ліжка стала бідно одіта каліка а коли сьвященник проводив шлюбу присягу, оба сьвідки не могли здержати ся від сліз.

В три дні пізнійше відбував ся похорон Тука. Вість про дивне вінчанє розійшла ся вскорі по місті. На похороні, за домовиною йшла вдова і великий здвиг народу. Богато людей прийшло туди з цікавості, але були тут такі, що віддавали послідну прислугу найблагороднійшому в сьвітї чоловікови... Мрії старого батька-селянина сповнили ся. Нині хоронено «хлопску дитину», що була благороднійша, як не один з високого роду, що уміла направити навіть кривду заподіяну тим чоловіком, що зломив его власне житє.

хотів ним перестати бути (і політиком і Русиним) — так натура все тягне вовка до ліса.

Союзник.

Вісти політичні.

Предметом широкої дискусії у всьїй прасї австрійської є вступні переговори угодові, що мають відбутися у Відні д. 26 с. м. поміж чеськими а німецькими мужами довірія і правительством. Сю справу обговорюємо на передовім місці нашої часописи. Проводир німецьких поступовців др. Шлезінгер не заявив ще своєї готовості до участі в сих переговорах, а нема сумніву, що понеділкова нарада партії в Празі заявить ся против участі. Заповіджені на 26 с. м. переговори мали отже лишень сей успіх, що сконстантовано би, що поступовці і націоналі німецькі піддали ся зовсім Шенерерови — а се потягнулоб певно некорисні для них консеквенції. Тепер вже починають з «Германії» робити пляни перестрою Австрії, а органі Шенерера пропагують дальше ті гадки в границях монархії з всякою безличністю. Так недавно Leipz. N. Nachr. подали статю «Die Zukunft Oesterreichs», в котрій домагає ся, щоби при угоді з Угорщиною виключити Галичину, Буковину і Далмацію з ради державної, признати німецький язык державним і урядовим в Австрії і т. п. Давна пісонька тевтонська, щоби тим лекше могли упорати ся з Чехами і Словінцями!

Дня 1 вересня с. р. збирає ся парламентарна комісія (екзекутивний комітет) правиці ради державної у Відні, щоби порадишити ся над політичним положенням. Наколиб переговори 26 с. м. не повели ся (а се вже тепер можна уважати річю певною), тоді збиралаб ся рада державна коло 20 вересня, а рада міністрів з 19 с. м. мала навіть вже обговорювати порядок дневний першого засідання, як звичають «Narodni Listy» а іменно: вибір президії, вибір делегацій, одобрення вже призовлених і призовлене дальших кредитів задля елементарних шкід.

Тимчасом щораз частійше повтаряють ся уличні галабурди з німецького і чеського боку. В Пільзні мусіло вдавати ся військо, щоби завести лад, а в Празі були також неспокої.

Справа царгородських переговорів мирних зовсім затихла, а тимчасом Курди розпочинають напади на Вірмен. І в Царгороді проявили ся такі розбійничі напади жовірів, що вийшли з греко-турецької війни і вилічили ся в тамошніх шпиталях та волочать ся по місті. Вирочім там спокій. Урядово приписують атентати бомбами Вірменам, але Berliner Tageblatt запевняє, що сему ніхто не вірить, щоби Вірмени кидали бомби.

Новинки.

— Вписи до мужескої семинарії учительської у Львові будуть відбувати ся в днях 30, 31 серпня і вересня від години 8—12 і від 3—6. По причині переповнення в вищих класах, нових учеників буде приймати ся лише до класи приготавляючої; до меньших клас можуть бути прийняті лише ті ученики, що в попередніх літах учащали до сего заведення. — Від нововступаючих учеників до класи приготавляючої буде вимагати ся: 1) метрики хресту, стверджуючої, що кандидат скінчив 14 рік життя; 2) свідоцтва шкільного з укінченою з добрим успіхом 6 клас школи народної або принайменше II класи школи середньої; 3) свідоцтва лікарського, виставленого урядовим лікарем; 4) свідоцтва моральності, если ученик в минулому році шкільним не учащав до жадного публичного заведення. — Ученики походять з місцевості, де нема шкіл 6-класових, мусять вказати ся свідоцтвом з другого року 5 класи школи народної, де-ж є школи лише 4-класові, свідоцтвом з 4 класи. — Записи до обох шкіл взірцевих, польської і рускої, відбуватимуть ся в тих самих днях і годинах.

— Другий зїзд катехитів відбуде ся у Львові в днях 26, 27 і 28 с. м. Провід в організації зїзду прийняли шкільні совітники, оо. др. Рудольф Левицький і Алексій Торонський. Участь в зїзді возьмуть катехити всіх обрядів нашого краю, а на торжественні засідання запросив Ко-

мітет багато учасників із шкільних сфер. Наради будуть відбувати ся в авлі гімназії ім. Франц-Йосифа. На зїзді будуть виголошені такі реферати: о. др. Буковський з Кракова виголосить про «Педагогію а релігію»; о. М. Єж з Кракова «О вихованню молодіжи»; о. др. Альонзій Юган зі Львова «О приписах карности для молодіжи»; о. Ф. Юзефович зі Львова «О скріпленню релігійних основ у молодіжи»; о. Теодорович з Бережан «О співділанню родини зі школою в вихованню молодіжи»; о. П. Крипякевич зі Львова «О небезпечностях для молодіжи в наших часах»; о. др. Юган «О екзамінах кваліфікаційних для катехитів» і о. А. Торонський «О гармонійнім діланню катехитів і потреби попирання із сторони суспільности».

— Товариство руских жінок в Станиславові устроює дня 7 вересня с. р. вечер з танцями в станиславській театральній сали. Дохід призначений на маючий отворити ся Інститут дівочий в Станиславові.

— О. Нестор Дмитрів з Канади просить о оголошене отсеї єго перестороги: «Най ніхто не важить ся вандрувати під зиму до Канади ані багатий ані бідний. Чоловік маючий зїсть гроші через зиму в Вініпег, а бідний згине з голоду і холоду, бо в зимі майже ніяких зарібків нема. Прошу всіх людей доброї волі остерігати нарід і всіми силами стримувати еміграцію до Канади під зиму, а всі прочі часописи рускі в Галичині і на Буковині прошу о повторення отсеї перестороги. — О. Нестор Дмитрів».

— Про руско-народний театр, що перебуває тепер в Надвірній, пишуть: По недавній крізі коли то наш театр, здавало ся, майже розбиваєсь, починає він приходити поволи до себе. Не можна сказати, що стоїть уже на тім ровені, як повинен, і як уже навіть стоїть, але все вже тепер іде до кращого. Видно, що теперішня дирекція, в склад котрої увійшов довголітний артист п. С. Янович, видить сама, що треба доконче направити, що так, як було в останнім часі, дальше бути не може. А відносно ся се в першій ряді до перестарілого і добре вже знаного репертуару. Репертуар почала дирекція в останній часі дійсно відсвіжувати та доповняти. В кількох останніх тижнях виставлено дві на чужих сценах останніми часами розголосні штуки, а то: «Любоші» з німецького і «Пошихайло» з польського. Крім того виставлено оперу Cavalleria rusticana, котру належить вивести єсть річею дійсно не легкою і вимагає добрих сил оперових та доброго хору. Однак треба признати, що з задачі сеї вивязав ся театр наш зовсім добре, коли взяти на увагу средства, якими може розпоряджати. Головна тут заслуга пані Лопатинської, котра бавить тепер в рускім театрі на гостинних виступах, а котру належало би конче заангажувати на стало. Єсть се в повнім сего слова значінню оперова співачка і артистка; она відсвіпвала тяжку партію Сантучци майже без докору. На признане заслуге рівнож виконане п. Ольховим тяжкої партії Турріда. До вистави в коротці приготавляють ся також дві оперетки: розголосна Der Obersteiger і «Бідна дівчина». З Надвірній переїздить театр до Станиславова на вісім представлень. Перше представлення відбуде ся дня 27 серпня.

— Брехливість «Дїла» дійшла останніми днями до огидних розмірів. Той консолідаційний орган, котрого істнованє становить один великий анахронізм, дихає і кормить свою публіку від довшого часу виключно предовгими процесовими справозданнями, річами до згудження пустими та банальними. Не дивниця, що всякі живі й живі справи мусять на сьмітнику сеї опозиційно-московської загородини уступити на дальший плян, щоб лише, борони Боже, в своїм консолідаційнім бутвіню не наразити ся головному господареві — г. Маркову. Та байдуже нам про судьбу сего органу, алеж бо він в 179 числі свого видання, ликуючи при нагоді увільнення дра Короля від вини, в патетичнім запалі стрілив таку нїсенітницю:

«Львівська публіка руска (очевидно зь выимкою сервілістів, бо н. пр. «Руслан» не уважав навіть за потрібне поинформувати своїх читателів о сьмь важкоім процесі бодай кількома словами) прийняла увольненє дра Короля зь правдивым одушевленєм — яко побѣду правды надь неправдою и злобою ворововь руской справы».

Жаль нам вас, запаморочені своєю багнистою блуканиною консолідаційники, коли ви так вже посліпили, що не впіли в чч. 177 і 180 «Руслана» добачити ніякої звістки про увільненє вашого героя, дра Короля, та ще більший жаль, що підшвилючись в єдиних спасителів Руси мусите послугуватись аж — безличною брехнею!

— Нове нещастє на залізници лучило ся онєгді

в полудне на баварській граничній стації Фрайлясінг під Сольногородом. Поспішний поїзд прямуючий з Монахова зїїшов ся на згаданій стації з льокальним поїздом, прибуваючим з Райхенгалю. Цілим розмахом вігнав ся поспішний поїзд в середину поїзду льокального і поторопив чотири вози, переповнені пасажирами, котрих переважну часть становили купелеві гості з Райхенгалю. Розпучливі кликання о поміч, стони ранених і крики переражених жінок добували ся зпід стосу поломаних дощок і зігнутого залізя. Один віз роздерла льокомотива на двое, так що підчас коли сидження з лівої сторони були ненарушені, з правої сторони воза не остало ні сліду. Жертвою катастрофи уняло 10 осіб, а причиною було хибне уладженє гальм при машині поспішного поїзду, котрий в критичній хвили посредством їх годі було здержати.

— Загадочна пригода. О. Евгений Андрухович гр. кат. парох в Остапю (пов. скалатський), розмовляючи в огорді з одним селянином, зїстав нагло поцілений вистрілом в лице своєю господаринею, Михайлиною Падух, котра вистрілила на віддаленє 25 кроків з приходуства до огорода, в думці, як говорить, що стрільба не є остро на биття. О. Андруховичу не грозить утрата жити.

— Нещастє з балльоном. Не був то балльон Андре'го ані взагалі ніякого вітрогона, але походив з цілком звичайних, дитинних балльонів, що то їх пускає ся на шнурку. З такими балльонами ходила по домах у Відні молода Елеонора Айхер на продаж. Случайно чи умисне наблизив ся до неї плюсар Ляврентий Мільгавзер та діткнув ся неосторожно папіроскою одного балльона. Наступила експлозія, наслідком чого полумінє обсмалила плюсареву на голові волосє і бороду, а Елеонору віднесла на руках і лиця такі попарення, що мусіли єї відставити до шпиталю.

— Викрали матери доньку. Бальбіна Крайза жінка гірника з Велички, їхала з 15-літньою донькою залізницею з Велички до Бохні. В вагоні находили ся дві жєнщини, одягнені по монашому, що через кілька днів збирали в околиці Велички складки на відбудову якогось костела на Буковині. Ті жєнщини вговорили в Бальбіну, що віддадуть єї доньку до якогось заведеня жіночого на Поділю, а прибувши на стацію десь цєзели з донькою Еленою. Мати повідомила о тій пригоді поліцію краківську і догадують ся, що обі черниці були жидівками, котрі займають ся вивозом людского товару за границю.

— Значіне імен. З грецького походять імена: Дорота (дар Божий), Елеонора і Лявра (милосерна), Елена (блискуча), Катерина (чесна), Меланія (темна) і т. д.; з латинського: Бенедикта і Беата (благословена), Дезидерія (пожадана), Авгуєта (взнесла), Кляра (чиста), Клементина (лагідна), Констанція (витревала), Емілія (чємна), Францішка (вільна), Леонія (відважна), Луція (освічена), Маргарета (перла), Наталія (охоча), Павліна (задоволена), Розалія (рожева), Сабіна (піврана), Уршуля (медвежа), Феліція (щасна), і т. д., з язиків східних: Анна (мила), Галіна (взнесла), Єлисавета (благословена), Гавриїла (божєска), Іванна (дитя Боже), Марта (сумна), Марія (терпка), Рєвека (опасла), Сара (пануюча), Естера (блискуча), Зузанна (чиста), Сидонія (рибачка), Альбертина (славна), Берта (світїяча), Бригіда (блискуча) Ємма (домова), Ядвіга (воєвничка), Матильда (геройска) і т. д.

— Дрібні вісти. З Риму доходять вісти, що стан здоровля папи не конче добрий. Послїдніми часами папа два рази зїмлів, хоч прибожний лікар впевняє, що не грозить ніяка небезпечність. — Минувшого четвєрга отворено міжнародний конгрєс лікарський в Москві; по короткій промові вел. кн. Сергия виголосив міністер просвіти довшу бесіду по латинськи. На конгрєс зїхало ся 7.300 лікарів. — Дня 29 серпня відбуде ся вінчанє п. Савина Дурбака, укінченого богослова, з панною Еленою Винницькою, дочкою пароха з Новосілки-Лєнч (стація залізничї Козова, почта Підгайці). — З днем 1 січня 1898 судив і прокураторів при всіх розправах цивільних і карних буде обовязувати новий одяг, що складає ся з довгої пелєрини і бірету. — В Арадї мала ся недавно поховати одну румунську жєнщину, що підчас погребової церемонії породила в домовині дитину. — В Софії кружить поголоска, мов то «найвисшї» круги бажають нового перепровадження процесу Бойчева перед судом військовим, де нові свідки мають доказати невинність Бойчева. — В Пільзні і в Аш в Чєхах прийшло до великих розрухів, так що власти до привєрненя спокою ужили війська. — Гр. Голуховський повернув з Парижа до Відня.

Гігієнічна охорона

ДЛЯ ПАНЬ

є найвигіднішою і найлучшою.

Перевисшає всі дотеперішні спеціальности гумові.

Картон 2 злр.

Головний склад комісовий в аптиці під

«СРІБНИМ ОРЛОМ»

Зигмунта Рукера

у Львові.

161 39—2

Розклад їзди поїздів залізничних

обов'язуючий від 1. липня 1897.

(Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова	Поїзд		зі Львова
посп.	особ.		посп.	особ.	
приходить о годині			приходить о годині		
	7:30	з Іцкан	6:00	до Підволочиск з голови двірця	
	7:50	" Янова	6:10	" Іцкан	
	7:52	" Тернополя на Підзамче	6:15	" Підволочиск з Підзамча	
	8:05	" Лавочного	6:45	" Іцкан	
	8:15	" Тернополя на головний дворець	8:40	" Кракова	
	8:25	" Сокала	8:55	" "	
	9:10	" Кракова	9:20	" Скольного (до Гребенова від $10\frac{1}{7}$ — $31\frac{1}{8}$)	
	10:35	" Ярослава	9:25	" Сокала	
	1:15	" Янова	9:40	" Янова	
1:30	—	" Кракова	10:05	" Підволочиск з головного двірця	
1:50	—	" Скольного (Гребенів від $10\frac{1}{7}$ до $31\frac{1}{8}$)	10:27	" з Підзамча	
2:15	—	" Черновець	10:45	" Іцкан	
2:30	—	" Підволочиск на Підзамче	1:04	" Янова (лиш в неділі і свята)	
	5:25	" Сокала	" Підволочиск з головного двірця		
	5:35	" Підволочиск на Підзамче	" з Підзамча		
	5:45	" Іцкан	2:31	" Брухович що неділі і свята до дальшого зарядження	
Ніч			2:40	" Черновець	
	3:04	з Підволочиск на Підзамче	2:50	" Кракова	
	3:30	" " головний дворець	3:00	" Янова	
5:10	—	" Кракова	3:05	" Скольного (від $1\frac{1}{8}$ до $30\frac{3}{8}$ з Стрия)	
	6:00	" Підволочиск на головний дворець	4:40	" Ярослава	
	6:55	" Кракова	3:40	" Зимної води що день до дальшого зарядження	
	8:00	" Янова тільки в неділі і свята що день а від $15\frac{1}{8}$ до $31\frac{1}{8}$ в будні дні	3:48	" Брухович	
	8:15	" Брухович тільки від $26\frac{1}{8}$ аж до дальшого зарядження	Ніч		
8:45	—	" Кракова	4:40	до Кракова	
	8:49	" Брухович тільки від $1\frac{1}{7}$ до $25\frac{1}{8}$	5:20	" Лавочного	
	9:01	" Янова (від $15\frac{1}{8}$ дня $31\frac{1}{8}$ в неділі і свята)	6:24	" Янова лиш в будні дні	
	9:10	" Іцкан, Бергомету з відміком понеділка	6:45	" Кракова	
	9:30	" Кракова	7:05	" Сокала	
	9:43	" Підволочиск на Підзамче	7:25	" Тернополя з головного двірця	
	9:50	" Іцкан	7:30	" Лавочного	
10:00	—	" Підволочиск на головний дворець	7:47	" Тернополя з Підзамча	
	10:20	" Скольного (лиш від $1\frac{1}{8}$ до $30\frac{3}{8}$ Стрия, Хирова	8:50	" Янова в неділі і свята	
	12:10	" Лавочного	10:30	" Іцкан	
			11:00	" Кракова	
			11:37	" Підволочиск з головного двірця	
				" з Підзамча	

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

„ДНІСТЕРЪ“

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львові в домі „Просвіти“ Ринок ч. 10.

перше і одинокє руске товариство асекураційне припоручене Всч. Духовенству і всім вірним через Ем. Кард. Митр. і Преосв. Еп. Ординарияті всіх трех Епархій, обезпечає будинки, худобу, господарські знаряди, збіжжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкідливых огневих за можливо найнижшою оплатою.

Школи ліквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі а договори заключені з першими Товариствами контрасекраційними подають „Дністрови“ можність обезпечувати і виплачувати і найвищі суми.

Поліси „Дністра“ приймає Банк кравчий при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечити ся через „Дністеръ“ після всіх можливих комбінацій в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкористнійші услїва і видає поліси і квїти в рускїм язїці.

Товариство взаїмного кредиту „Дністеръ“ стоваришенє зарєєстрованє з обмеженою порукою, приймає від своїх членів і третїх лиць вклади до опроцентования по 5%. Гарантія цілковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тільки властителєм реальностей, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтїгає ся десята часть на удїл.

Зголошенє о удїленє аґенції в місцевостях де „Дністеръ“ не є заступлений, приймають ся. (63—?)

Руска справа

в роках 1891—1894

НАПИСАВ Н. В.

Цїна 50 кр. в. а.

З пересилкою 55 кр.

Дїстати можна в книгарни Тов. ім Шевченка, або в Ставропільській.

1000

туток цигаретових за 1 зр. поручає фабрика туток

АНТОНІНИ МАЗУРКЕВИЧ

Львів, уліця Галицька число 12.

Замовляючим 5.000 туток разом опакованє і відсилка франко.

Учитель

орган руского товариства педагогічн. двотиждєвник педагогічно-науковий, виходить від 1-го червня 1889 у Львові ул. Вірмень-

ска ч. 2. Передплата на цілий рік 3 зр., на пів року 1.60 кр., на чверть року 1 зр.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовлення і посередничить в закупнї:

Свѣтло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кїл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: КАВУ по 5 кїл.

посилках почт. в цїні по: зр. 9-20, 10-20,

10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко

ВИНО в 5 кїл. барилках по зр. 3—, 3-70,

4-10, 4-90 франко. — Інші товари по

уміренїх цїнах. 67—?

Вже появилася з друку РУСКА КУХАРКА

або

Школа варєня по руски

містить 41 знаменитих зуп.

Всі печенї, які тільки можливі: Волови, баранчїх вєпрові і т. д.

Байцованє шинок, робленє знаменитих кишок і ковбас і т. п.

Мучні і яєчні страви

Блини — Пизи і т. п.

Знамениті рускі пироги печенї з сиром, капу стою і т. п.

Робленє вкусного набїлу і т. п.

Все в рускій мові.

Цїна 70 кр.

По надїсланю переказом 76 кр. висилає франко Друкарня народова Ст. Манецкого і Сїлка, Львів. Готель Жоржа.

ЛЕВ НОВОСАД

(практикант відєньський)

у Львові, ул. Крута ч. 7.

виконує мужєску, дамску і дїточу обув, та кож чоботи з холявами для духовенства по як найприступнійших цїнах.

Рівнож приймає репарації калюшів. — З провінції вистанє старий оказ на міру. 186 1—140

Книгарня „Наукового Товариства імени Шевченка“

2 у Львові, уліця Академічна ч. 8. продає слїдуючі книжки:

Корн. Устиянович. М. О. Равський і російський панславїзм	—80 зр.	Всєволод Гаршин. Малїрі, оповіданє	—10 "
Залужєвич. Кїстїяки Гольбайна ч. 2.	—15 "	М. Родзєвичівна. Дєвайтїс, повїсть	1:00 "
„Зеркало“ з року 1890 1891 і 1892 по	2:00 "	Павло Граб. Збірник поезїй ч. I.	—20 "
Вїблїотека Батьківщини ч. II.	—20 "	" 3 чужого поля	—20 "
Север. Задля святаї землі	—50 "	" 3 півночі	—20 "
Вас. Чайченко. Твори ч. I. 80 кр., ч. II. 60 кр., ч. III.	—80 "	Фр. Равїта. Гетьман Мазєпа	1:20 "
" Книга казок поезїй часть II.	—60 "	Вальтер Скот. Рїшард лївїне серце, повїсть	1:20 "
" Під хмарним небом, поезїй ч. I.	1:00 "	Уманець і Сїлка. Словар російско-український часть I. і II. по	2:50 "
" Хома Макогїн, убогий наймит	—15 "	Петро Лїотї. Рїбак ісландський, повїсть	—60 "
" Робїназон	—20 "	Іван Безсторонїй. Відношенє обрядовї в всїх-дїні Галичинї	—30 "
" Олєся, Комар, Дума про княгиню, Грінько, Що страшнїше, по	5 "	І. А. Гончаров. Обломов, повїсть	1:80 "
" Книга байок	—50 "	М. Загірня. Жанна д' Арк, орлеанська дїва	—10 "
К. Т. Подолєнко. За громаду. Хронїка	—20 "	" Про Оврама жидовина і Хведора христїянина	—10 "
Записки товариства імени Шевченка ч. I.—IX. по	1:00 "	Юрій Онет. Великий лїм, повїсть	2:00 "
О. Кєнан. Сїбір ч. I. і II.	1:20 "	Володимир Навроцький. Твори ч. I.	1:20 "
Г. Данилевський. Збїгїдї в Новоросїї	1:00 "	Вїльгєміна Гїлєри. Власними силами, повїсть	1:20 "
Тарас Шевченко. „Кобзар“ 2 томи 450 зр. без перес., з перес.	5:00 "	Ігнат Онїшкевич. Руска бїблїотека ч. III.	1:50 "
" Кобзар III. том, проза	2:00 "	Фєдор Достоевський. Вина і кара, повїсть	4:00 "
" Кобзар для дїтий	—20 "	Др. Кость Левицький. Німецько-руський словар правничий	3:50 "
" Поезїї ч. I. і II. по	—35 "	" „Руска Правда“, памятник староруский	—50 "
Мапа етнографїчна України Руси	—20 "	Юл. Стїнде. Родина Бухгольцїв, повїсть	1:00 "
Книга пісєнь Генрика Гейне. Лєсї Українки Ставїського	—80 "	Кость Федьків. Квіточка	—20 "
Лєся Українка. На крилах пісєнь	—60 "	" Вїночок	—20 "
М. Лисєнко. Коза дєреза, дїтяча оперета. Рїздвяна нїч, опера	—80 "	Гордїєнко. Картагенцї і Римляни	—20 "
Твори Трофїма Зїньківського ч. I. і II. по	1:00 "	Забавки, мєнажерїя, гостинєць, звїрїнець. образки по	—10 "
Емїль Золя. Мрія, повїсть	1:00 "	Др. Л. Кельєр. Історїя педагогїї	—60 "
Еркман Шатріян. Панї Терєса, повїсть	—80 "	Др. Евг. Олєсїницький. Право пропїнації Шевченко в 26 роцї житїя, фотографїя	—50 "
Вол. Королєнко. Слїпий музикант, повїсть	—60 "	Г. Раймунд. Міщанське плємя	1:20 "
О. Я. Конїський. Оповіданїя	—30 "	Адам. Грошї а праця	3:20 "
" Гріньки	—20 "	Карль Дїкенс. Новорїчні дзвони	—60 "
" Т. Шевченко, вік парубочий	—20 "	" Олівер Твіст	1:20 "
" " в академії	—20 "	Мовр. Іокай. Новий дїдич	1:50 "
" " до арєшту	—20 "	Бальзак. Батько Горїо	2:00 "
Юрій Ебєрс. Номо сум, повїсть	1:20 "	Альф. Додє. Фромонт молодший і Рїслєр старший	1:50 "
Стефан Лаврєнтїй	2:70 "	" Набоб	2:70 "
Евгєн. Гребїнка. Чайковский, повїсть	—70 "	Мих. Вєрбїцький. Завїщанє Т. Шевченка, ноти	—50 "
Байки	—10 "		
Ганна Керї. Замок Делї, повїсть	2:50 "		